

στο μακροσκόπιο

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

FAIR
TRADE
HELLAS

Η ΓΙΑΓΙΑ ΓΡΥΛΟΣ

Στόχοι:	Να μπορούν οι μαθητές να κατονομάσουν και να εξηγήσουν τους παράγοντες που προκαλούν και επηρεάζουν καταστάσεις, στις οποίες συμβαίνουν συστημικές μεταβολές. Να διατυπώνουν οι μαθητές διάφορες προσεγγίσεις σε θέματα φυσικών πηγών. Οι διατυπώσεις βασίζονται στο παράδειγμα του κινήματος κατά της ιδιωτικοποίησης του νερού στη Βολιβία. Οι μαθητές να αναζητούν τους παράγοντες που είναι σημαντικοί, για να επιτευχθούν οι αλλαγές με βάση τις εμπειρίες τους.
Θεματικός άξονας:	Αρχές κοινωνικών επιστημών, Οικονομικά
Ηλικία:	14+
Χρόνος:	45-60 λεπτά
Υλικά:	Φωτογραφίες (1 σετ για κάθε ομάδα) (Παράρτημα 1) Ερωτήσεις πάνω στο φιλμ για κάθε ζευγάρι (Παράρτημα 2) Κείμενο, για να μοιραστεί σε όλους (Παράρτημα 3) Ταινία „ Abuela Grillo” (η γιαγιά Γρύλος) Προτζέκτορας, ηχεία
Προετοιμασία:	Πρέπει να εγκαταστήσετε τον προβολέα και τα ηχεία και να έχετε κατεβάσει την ταινία „ Abuela Grillo” (η γιαγιά Γρύλος)

Διαδικασία

- Χωρίστε τους μαθητές σε 4- 5 ομάδες. Δώστε σε κάθε ομάδα ένα σετ φωτογραφιών (Παράρτημα 1).
- Πείτε στους μαθητές ότι οι φωτογραφίες αυτές περιγράφουν μία ιστορία. Αν έχετε αρκετό χρόνο, δώστε στους μαθητές δραστηριότητες, όπως να προσπαθήσουν να φτιάξουν την ιστορία, ώστε να περιλαμβάνει τις αιτίες των γεγονότων και το αποτέλεσμα τους ή/και να γράψουν τον τίτλο ενός φανταστικού άρθρου σχετικού με την ιστορία.
- Μπορείτε να τους συμβουλέψετε πώς να προχωρήσουν: πρώτα να πουν τι βλέπουν στις εικόνες και τι συμβαίνει. Μπορούν να βρουν τη σειρά και μετά να σκεφτούν γιατί γίνεται. Δώστε τους ένα όριο 5 λεπτών για την προετοιμασία. Η αφήγηση της ιστορίας από κάθε ομάδα δεν πρέπει να ξεπερνά το 1 λεπτό. Ενθαρρύνετε τις ομάδες να συνεργαστούν. Επίσης μπορείτε να κάνετε ερωτήσεις.
- Μετά από 5 λεπτά, αφήστε τις ομάδες να πουν τις ιστορίες τους, Μην τις αξιολογήσετε. Μπορείτε να ρωτήσετε, τι τους οδήγησε σε αυτές τις ιδέες.
 - Γιατί οι άνθρωποι διαμαρτύρονταν;
 - Τι νόημα έχουν αυτές οι συγκεντρώσεις; Μπορούν να αλλάξουν κάτι;
 - Κάτω από ποιες συνθήκες θα συμμετείχε σε μία τέτοια διαμαρτυρία;
- Ζητήστε από τους μαθητές να γράψουν τίτλους των φανταστικών ιστοριών στον πίνακα.
- Αν έχετε 45 λεπτά, απλά δώστε τους τις εικόνες και κάνετε τις παραπάνω ερωτήσεις για συζήτηση.
- Ξεχωρίστε αυτό, που μόλις κάνατε, από το υπόλοιπο μάθημα, πχ. λέγοντας ότι οι φωτογραφίες και οι ιστορίες θα μείνουν στην άκρη και θα ακολουθήσει κάτι τελείως διαφορετικό.

Η ταινία

- Σιγουρευτείτε ότι οι μαθητές μπορούν να δουν την οθόνη. Πείτε τους ότι θα δουν ένα μικρού μήκους κινούμενο σχέδιο- 10 λεπτών. Δε χρειάζεται να κρατήσουν σημειώσεις, απλά να παρακολουθήσουν την ιστορία και τι συμβαίνει. Ζητήστε από τους μαθητές να προσέξουν τα ακόλουθα: Σε ποιο σημείο και πώς αλλάζει κάτι στην ιστορία;
- Δείτε την ταινία Abuela Grillo-(για περισσότερες λεπτομέρειες δεξ κουτό πληροφοριών).
- Αφού οι μαθητές δουν το βίντεο, θα δουλέψουν σε ζευγάρια. Μοιράστε τις ερωτήσεις από το Παράρτημα 2. Θα

πρέπει να γράψουν μόνο τις διαφορετικές προτάσεις, που λένε οι διάφοροι παίχτες για το νερό. „Το νερό είναι...“, οι υπόλοιπες ερωτήσεις απλά θα συζητηθούν. Δώστε τους 5 λεπτά να εργαστούν σε ζευγάρια. Στη συνέχεια ρωτήστε όλη την τάξη και ζητήστε από κάποιους μαθητές να απαντήσουν στις ερωτήσεις του **παραρτήματος 1**. Μην αποκαλύψετε ακόμα πληροφορίες για τον πόλεμο νερού Cochabamba από το κείμενο.

- Ποιες είναι οι πρώτες σας εντυπώσεις;
- Σε ποιο σημείο και πώς έγινε η αλλαγή; Τι την προκάλεσε; (Μπορείτε να γράψετε στον πίνακα κάποιες απαντήσεις μαθητών).
- Τι πιστεύετε ότι αντιπροσωπεύει ο κύριος χαρακτήρας της *Abuela Grillo*;
- Ποια η σχέση των ανθρώπων με την *Abuela Grillo*;
- Τι σημαίνει το νερό για τον κάθε παίχτη; (για τους χωρικούς, τους επιχειρηματίες, την *Abuela Grillo*, για μένα;)
- Για ποιο πράγμα νομίζετε ότι μιλάει η ιστορία;
- Ρωτήστε τους μαθητές: Τι κοινό έχει η ταινία με τις φωτογραφίες; Αν δεν το έχουν σκεφτεί, πείτε τους ότι αναφέρονται στην ίδια ιστορία.

Το κείμενο

- Πείτε στους μαθητές ότι τώρα θα διαβάσουν μία αναφορά για την κατάσταση που δείχνουν οι φωτογραφίες και αποτελεί το θέμα της ταινίας. Δώστε σε κάθε μαθητή ένα αντίγραφο του κειμένου-δες **Παράρτημα 3**. Δώστε τους 5- 10 λεπτά να το διαβάσουν.

Οι μαθητές συζητούν τις ακόλουθες ερωτήσεις σε ομάδες ή ζευγάρια:

Να κάνετε τη σύγκριση της ταινίας με το κείμενο:

- Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στην ταινία και το κείμενο; Ποια η προσέγγιση;
- Υπάρχουν πληροφορίες για την κατάσταση στη Βολιβία, που δε θα μπορούσατε να καταλάβετε, αν δεν βλέπατε την ταινία;
- Σε αυτό το σημείο, μπορείτε να πείτε στους μαθητές ότι το κινούμενο σχέδιο *Abuela Grillo* είναι εμπνευσμένο από ένα μύθο ενός γηγενούς πληθυσμού, τους *Αγιαμάρα* του *Γκραν Τσάκο*, στη Μεγάλη Πεδιάδα που εκτείνεται μεταξύ της Παραγουάης και της Βολιβίας. Στην ταινία, η γιαγιά Κρίκετ ενσαρκώνει τη Μάνα Γη, που μπορούμε να τη δούμε ως μέρος του θέματος. Άλλη μία προσέγγιση είναι να δούμε την κατάσταση στη Βολιβία μέσα από τα μάτια της Γης ως ζωντανού οργανισμού,.
- Επιστρέψτε στη λίστα των αλλαγών της ιστορίας.
 - Ποιες από τις αλλαγές ήταν διεθνείς; Ποιες όχι;
 - Τι έκαναν οι άνθρωποι για να πετύχουν τις διεθνείς αλλαγές;
- Είχατε ποτέ παρόμοια εμπειρία με αυτή της *Μαρκέλας*, όταν κάτι άλλαξε, ακόμα κι όταν είχατε χάσει την πίστη σας; Μήπως θέλατε να αλλάξετε κάτι και δεν ξέρατε πώς; Ποιος ήταν ο λόγος της επιτυχίας στο τέλος; Ή της αποτυχίας;
- Όλοι θα πρέπει να γράψουν μια απάντηση στην ακόλουθη ερώτηση: Τι είναι σημαντικό για να πετύχει αλλαγή του συστήματος; Σημαίνει αυτό κάποια αλλαγή στους κανόνες ή στις συνήθειες;

Κουτί πληροφοριών 1

Ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών

Η πολιτική της ιδιωτικοποίησης αναμενόταν να οδηγήσει στη βελτίωση των υποδομών, ως αποτέλεσμα των αυξημένων επενδύσεων και καλύτερης πρόσβασης στα δίκτυα προμηθειών νερού. Το πρώτο κύμα ιδιωτικοποιήσεων συνέβη μαζί με την έξαρση της νεοφιλελεύθερης θεωρίας στα τέλη της δεκαετίας του '80 στη Γαλλία, έδρα στις μέρες μας των μεγαλύτερων εταιρειών νερού, SUEZ και Veolia και στη Μεγάλη Βρετανία κατά τη θητεία της *Margaret Thatcher* (1979-1990). Σε άλλα μέρη του κόσμου, ο αριθμός των ιδιωτικοποιήσεων γνώρισε αύξηση, ειδικά στη δεκαετία του '90, κυρίως σε σχέση με τη σύναψη της Γενικής Συμφωνίας για το Εμπόριο Υπηρεσιών (GATT) το 1994. Αυτή η τάση οδήγησε στη ανάπτυξη μεγάλων εταιρειών νερού και δημιουργήθηκε ένα ισχυρό ολιγοπώλιο από αυτές. Το 2007, οι πέντε μεγαλύτερες εταιρείες έλεγχαν ήδη το 42% της αγοράς παροχής νερού. Ανάμεσα στις μεγαλύτερες εταιρείες (με βάση τον αριθμό των πελατών στους οποίους προμηθεύουν νερό) είναι οι: SUEZ (FR), Veolia Environment (αρχικά Vivendi, FR), Bouygues / Saur Group (FR), Aguas Barcelona (SP), RWE (D) και η United Utilities / Bechtel (USA).

Φρούδες ελπίδες

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, ο ιδιωτικός τομέας δεν ανταποκρίθηκε στις αναμενόμενες επενδύσεις στον τομέα του νερού, ειδικά στις αναπτυσσόμενες χώρες. Το βασικό πρόβλημα της ιδιωτικοποίησης των υπηρεσιών νερού είναι η ένταση μεταξύ των κερδοσκοπικών εταιρειών και των κοινωνικών αναγκών και ανησυχιών των πολιτών. Οι υπηρεσίες που παρέχονται μέσω του δικτύου προσφοράς νερού έχουν, φυσικά, μονοπωλιακό χαρακτήρα, χωρίς ανταγωνισμό, που θα εξασφάλιζε αποτελεσματικές ρυθμίσεις υπέρ των καταναλωτών. Οι εταιρείες έκαναν επεκτάσεις στο δίκτυο του νερού σε περιοχές μεσαίας και ανώτερης τάξης, όπου μπορούσαν να περιμένουν κάποιο αξιοπρεπές αντάλλαγμα. Η κατασκευή συνδέσεων νερού στις φτωχότερες περιοχές απαιτεί

πάντα κρατική ή δημοτική επιχορήγηση. Περίπου το 90% των μέσων προέρχονταν πάντα από τα κρατικά ταμεία. Αφού το κύριο ενδιαφέρον της επιχείρησης είναι, όπως είναι φυσικό, η συσσώρευση κερδών, η ίση πρόσβαση σε καλής ποιότητας νερό και η μακροχρόνια αειφορία δεν είναι προτεραιότητά τους. Ως εκ τούτου πρέπει να ληφθούν και να εφαρμοστούν μέτρα μη ρύθμισης της αγοράς, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι προμηθευτές συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις σε θέματα ποιότητας και ποσότητας και με ισότητα στην πρόσβαση, για να προστατευτούν με άλλα λόγια τα συμφέροντα των χρηστών. Αυτό σημαίνει, εκτός των άλλων, υποστήριξη των φτωχών, επέκταση των δομών σε περιθωριοποιημένες περιοχές και άλλα μέτρα.

Ένα καλό παράδειγμα

Τα τέλη δεν πρέπει, όμως, να αποτελούν εμπόδιο στην πρόσβαση του νερού. Οι κάτοικοι της Cochabamba αρνήθηκαν να πληρώσουν, όταν το ποσό έγινε αβάσταχτο. Όταν οι τρόποι χρηματοδότησης είναι διάφανοι, η τιμή του νερού είναι διαχειρίσιμη και οι άνθρωποι είναι πρόθυμοι να πληρώσουν υψηλότερα τέλη, όπως για παράδειγμα στο Porto Alegre της Βραζιλίας.

Εκεί οι κάτοικοι ενέκριναν αύξηση 18% στις χρεώσεις με σκοπό την κατασκευή ενός καινούργιου εργοστασίου επεξεργασίας νερού, με τον όρο, ότι το κέρδος που θα προέκυπτε θα επενδυόταν στη βελτίωση των υπηρεσιών και δεν θα κατέληγε στη βελτίωση των κερδών σε μακρινούς μετόχους. Ένας άλλος όρος ήταν ότι οι χρεώσεις νερού θα ήταν δίκαιες, χάρη στη διαφοροποίηση των χρεώσεων σύμφωνα με τα επίπεδα εισοδήματος. Σήμερα το μέσο κόστος νερού στο Porto Alegre είναι ανάμεσα στα χαμηλότερα της Βραζιλίας.

Η αντίληψη για το νερό

Η ιδιωτικοποίηση φέρνει μαζί της μια αλλαγή στην αντίληψη για το νερό. Είναι το νερό απλά ένα προϊόν ή ανθρώπινο δικαίωμα και δημόσιο αγαθό; Η σταδιακή αλλαγή της αντίληψης για το νερό φαίνεται στον τρόπο, που γίνεται αναφορά στο νερό στη Μεξικάνικη νομοθεσία κατά τη διαδικασία απελευθέρωσης. Πριν από το 1972, η νομοθεσία αναφέρεται στο νερό ως δημόσιο αγαθό. Οι αρχές της μη αποκλειστικότητας- κανείς δεν μπορεί να αποκλειστεί από την κατανάλωσή του- και της μη κατανάλωσής του- η κατανάλωση από ένα άτομο δεν περιορίζει την κατανάλωση από άλλους- ισχύουν για δημόσιο αγαθό. Ένα τέτοιο αγαθό δεν μπορούσε να διανεμηθεί σε κάποιον ανάλογα με το πόσο πληρώνει. Ξεκινώντας από το 1972, το νερό έγινε εθνικό αγαθό που μπορούσε να χειραγωγηθεί, αν το απαιτούσε η ευημερία του έθνους. Το 1992, τη χρονιά που το Μεξικό υπέγραψε την Βόρειο- Αμερικανική Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου (NAFTA), το νερό μετατράπηκε σε οικονομικό αγαθό και οι διαχειριστές του μπορούσαν να το διαχειριστούν αναλόγως.

Αυτές οι συζητήσεις ήταν τελείως ακατανόητες για τους ιθαγενείς που θεωρούν το νερό και τον πλανήτη ζωντανό οργανισμό.

Πηγές:

Human Development Report 2006. Beyond Scarcity: Power, poverty and the global water crisis. New York: UNDP.
Pinsent Masons (2007): Pinsent Masons Water Yearbook 2007 – 2008. The essential guide to the water industry from leading infrastructure law firm Pinsent Masons. London: Pinsent Masons.

Κουτί πληροφοριών 2

Η Abuela Grillo

Η ταινία "La Abuela Grillo" αντανάκλα τις διαμαρτυρίες στη Βολιβία το 2000, οι οποίες αναφέρονται ως "ο πόλεμος του νερού", που ακολούθησε μετά την ιδιωτικοποίηση των υδάτινων πόρων και την αύξηση των τιμών του νερού. Οι άνθρωποι άρχισαν να επαναστατούν και τελικά κατάφεραν την πραγματοποίηση της αλλαγής.

Το καρτούν έγινε το 2009, ως αποτέλεσμα της διεθνούς συνεργασίας ανάμεσα σε 8 Βολιβιανούς δημιουργούς κινούμενων σχεδίων, ένα Γάλλο συντονιστή και τη δασκάλα Denise Charon. Όλη η ομάδα ταξίδεψε στην Viborg της Δανίας για το εργαστήριο της δημιουργίας ταινιών κινούμενου σχεδίου. Βολιβιανοί μουσικοί συνέθεσαν τη μουσική και η Luzmila Carpio, μία Βολιβιανή μουσικός, έδωσε τη φωνή της στη Γιαγιά Γρύλο. Το σχέδιο ήταν να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της Βολιβιανής σκηνής ταινιών κινούμενων σχεδίων. Το σενάριο είναι εμπνευσμένο από τη μυθολογία των Aymara, τις ιστορίες των ιθαγενών Aymara από την περιοχή του Gran Chaco (τη μεγάλη πεδιάδα), που εκτείνεται μεταξύ Παραγουάης και Βολιβίας. Στο cartoon, Abuela Grillo, η γιαγιά Γρύλος, αντιπροσωπεύει τη Μητέρα Γη.

Την ταινία τη βλέπετε δωρεάν στην ακόλουθη διεύθυνση :

http://www.youtube.com/watch?v=AXz4XPuB_BM&feature=related

Πηγές:

<http://www.democracyctr.org/bolivia/investigations/water/>

<http://creativeroots.org>

Παράρτημα 1: Φωτογραφίες

foto: Tom Kruse

α. Συνέντευξη με τη γιαγιά

foto: Tom Kruse

β. Οδοφράγματα στην κεντρική πλατεία

foto: Tom Kruse

γ. Αστυνομικοί και διαδηλωτές

foto: Tom Kruse

δ. Σύνθημα στον τοίχο: το νερό ανήκει στους ανθρώπους

foto: Tom Kruse

ε. Τραυματισμένοι

foto: Tom Kruse

στ. Ομιλητής

foto: Tom Kruse

ζ. Οι διαδηλωτές διαβάζουν τα νέα, Κοτσαμπάμπα (Βολιβία), Απρίλιος 2000

foto: Tom Kruse

η. Γυναίκα μιλάει με την αστυνομία, Κοτσαμπάμπα (Βολιβία), Απρίλιος 2000

Παράρτημα 2: Ερωτήσεις για την ταινία

Ποιες ήταν οι πρώτες σας εντυπώσεις;

Σε τι αναφερόταν η ιστορία; Πώς το ερμηνεύετε;

Σε ποιο σημείο και πώς έγινε η ανατροπή στην ιστορία; Ποιος είχε επίδραση σε αυτή;

Κατά τη γνώμη σας, ποιον αντιπροσωπεύει ο χαρακτήρας της Abuela Grillo;

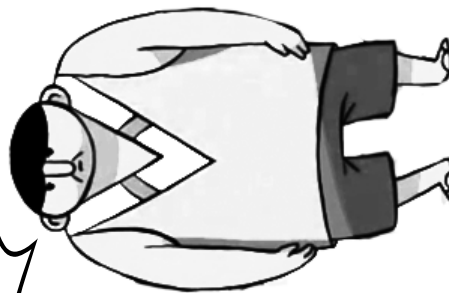
Ποια είναι η σχέση των ανθρώπων με την Abuela Grillo;

Ποιοι ήταν αυτοί, που αιχμαλώτισαν την Abuela Grillo;

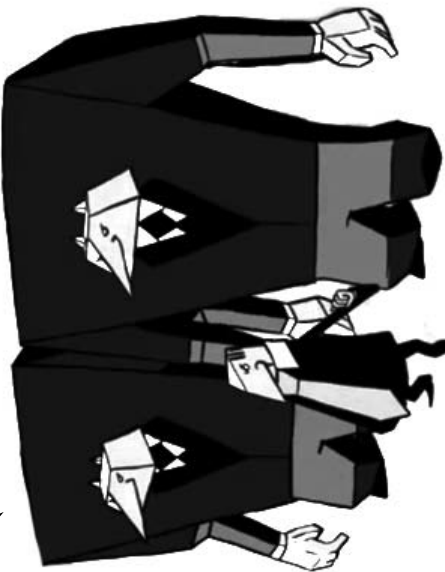
Το νερό είναι...

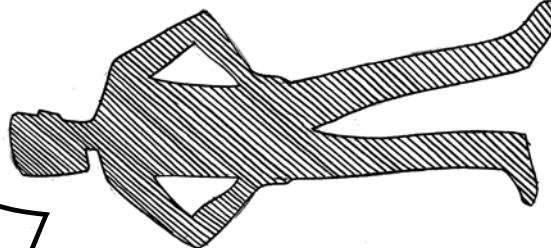
Το νερό είναι...

Το νερό είναι...

Το νερό είναι...

Νά

Παράρτημα 3

Η Marcela Olivera θυμάται

“Κανένας μας δεν πίστευε ότι θα κερδίζαμε” η Μαρσέλα Ολιβέρα, μέλος του κινήματος διαμαρτυρίας στην Cochabamba, θυμάται. Ο “πόλεμος του νερού” στην τρίτη μεγαλύτερη πολιτεία της Βολιβίας, την Cochabamba, έγινε ένα από τα σύμβολα του αγώνα κατά της ιδιωτικοποίησης υπηρεσιών.

Η Παγκόσμια Τράπεζα βοηθά τη χρεωμένη Βολιβία με δάνεια, με όρο την ιδιωτικοποίηση της διαχείρισης του νερού στην πόλη. Η τοπική κυβέρνηση συνήψε μία συμφωνία με θυγατρική εταιρεία της Bechtel, μεγάλης εταιρείας των ΗΠΑ, το Σεπτέμβριο του 1999. Η συμφωνία διασφάλιζε στην εταιρεία ετήσιο κέρδος της τάξης του 16% για τα επόμενα 40 χρόνια. Παράλληλα το νομοσχέδιο που καταρτίστηκε εξασφάλιζε τον έλεγχο σε περισσότερα από εκατό αρδευτικά συστήματα και κοινόχρηστες πηγές σε αγροτικές περιοχές. Επακολούθησε μια απότομη αύξηση των τιμών των τελών του νερού πάνω από 200%. Οι εργάτες, που ζούσαν με το ελάχιστο εισόδημα των 60 περίπου δολαρίων το μήνα, καλούσαν να πληρώσουν 15 δολάρια για το νερό της βρύσης.

Σε απάντηση στην αύξηση της τιμής του νερού και στα σχέδια να αναλάβει η εταιρεία τα συστήματα άρδευσης δημιουργήθηκε μια ομάδα με το όνομα Coordinadora. Μέλη της ήταν αγρότες, συνδικαλιστές, τοπικοί οικονομολόγοι, περιβαλλοντολόγοι, και άλλοι, που ήταν αντίθετοι με την ιδιωτικοποίηση του νερού στην πόλη και τα περίχωρα.

“ Το Φεβρουάριο του 2000, αρχίσαμε να κινητοποιούμε τον κόσμο. Το αποκαλέσαμε η κατάληψη της πλατείας. Ο σημαντικός παράγοντας που μας ένωσε ήταν το νερό και η σημασία του για όλους, τόσο για τους χωρικούς όσο και για τους κατοίκους των πόλεων. Όλοι θέλαμε το ίδιο πράγμα. Η κυβέρνηση επιθυμούσε να εμποδίσει την πραγματοποίηση αυτής της συγκέντρωσης και η αστυνομία περικύκλωσε την πόλη αρκετές μέρες πριν από τη διαμαρτυρία. Την ημέρα της διαμαρτυρίας προσπάθησαν να καταλάβουν την πλατεία. Οι αστυνομικοί χτυπούσαν παιδιά και γυναίκες και δεν δίστασαν να ρίξουν δακρυγόνα και λαστιχένιες σφαίρες στους διαδηλωτές. Την επόμενη μέρα μείναμε έκπληκτοι που οι άνθρωποι ξανάρθαν. „ Σε αυτή τη διαδήλωση 200 άτομα συνελήφθησαν, ενώ 70 διαδηλωτές και 51 αστυνομικοί τραυματίστηκαν. Μετά από κάποιες μέρες, η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι συμφώνησαν με τη Bechtel για προσωρινή μείωση τιμών”

Σύμφωνα με τη Μαρσέλα Ολιβέρα, το κλειδί της επιτυχίας του κινήματος ήταν η συσπείρωση των χωρικών, των μελών συνδικαλιστικών ενώσεων και των ακαδημαϊκών, που αντέδρασαν στο συμβόλαιο της κυβέρνησης με τη θυγατρική της Bechtel. Οι διαδηλωτές τώρα στόχευσαν όχι μόνο στην πτώση των τιμών, αλλά και στην ακύρωση του συμβολαίου. Η ομάδα Coordinadora ζητούσε ταυτόχρονα την κατάργηση της πράξης, με την οποία η κυβέρνηση έδινε στην Bechtel τον έλεγχο του νερού και των αρδευτικών συστημάτων. Τον Απρίλιο του 2000, η Coordinadora ανακοίνωσε επίσης μία ακόμα απεργία και κλείσιμο των δρόμων που οδηγούσαν στην πόλη. Η ένταση μετατράπηκε σταδιακά σε βίαιη σύγκρουση ανάμεσα σε διαδηλωτές, μέλη της αστυνομίας και ένοπλες δυνάμεις. Πολλοί άνθρωποι τραυματίστηκαν και ο 17χρονος Victor Hugo Daza σκοτώθηκε. Μετά από πολλές μέρες βίας και πίεσης από διεθνή μέσα ενημέρωσης, οι εκπρόσωποι της Bechtel έφυγαν από τη χώρα και η κυβέρνηση της Βολιβίας κήρυξε άκυρη τη συμφωνία. Τώρα για το νερό στην πόλη είναι υπεύθυνη μία δημόσια υπηρεσία..

Η ιστορία της Cochabamba δεν έληξε με αυτή την επιτυχία. Το Νοέμβριο του 2001, η Bechtel ξεκίνησε ένα νομικό αγώνα, με τον οποίο ζητούσε από την Βολιβία 25 εκατομμύρια δολάρια για τη ζημιά και το χάσιμο των κερδών. Η δίκη, με την ανάμειξη της Διεθνούς Τράπεζας, έγινε πίσω από κλειστές πόρτες. Περισσότερες από 300 οργανώσεις από όλο τον κόσμο ζήτησαν να γίνει η δίκη ανοιχτή στο κοινό.. Η υπόθεση της Βολιβίας κατά της Bechtel ήρθε ξανά στην παγκόσμια σκηνή. Τελικά το 2006, η Bechtel συμφώνησε να κλείσει η υπόθεση, χωρίς να πάρει την αποζημίωση που ζητούσε.

„ Το μάθημα του πολέμου του νερού είναι ότι τίποτα δεν είναι οριστικό, ότι μπορούμε πάντα να αλλάξουμε τα πράγματα. Αλλάξαμε ήδη ένα ιδιωτικό σύστημα και φέραμε τον έλεγχο της διαχείρισης του νερού πίσω σε ιδιωτικά χέρια. Έγινε κάτι, που δε θα μπορούσαμε να φανταστούμε.“ δήλωσε η Μαρσέλα Ολιβέρα στη συνέντευξη.

Συνέντευξη με την Μαρσέλα Ολιβέρα για την επέτειο των 10 χρόνων από τα γεγονότα στη Cochabamba για το Democracy Now TV, 19 Απριλίου, 2010.

Πηγές:

<http://www.youtube.com/watch?v=7JxqmbAboeo>

<http://www.youtube.com/watch?v=I5QxL8cp0mY&feature=related>

Η υπόθεση Cochabamba έχει πχ. συζητηθεί από τον J. Shultz στο άρθρο “Bolivia’s War Over Water” αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα The Democracy Center. Πρόσβαση: http://democracyctr.org/bolivia/investigations/water/the_water_war.htm (cit. 23. 11. 2008).

